

hlasy

Z DOMOVA A MISÍÍ

5

Hlasy z domova a misií
vydáva SVD Nitra
ročník šesťdesiaty siedmy,
máj 2023 | 1,00 EUR

Foto: Martin Štefánek SVD, zadná strana: Mateus Campos Felipe - unsplash.com

KRÁČAME S BOŽÍM SLOVOM – 100 ROKOV SVD NA SLOVENSKU A V ČESKU 1923 – 2023

Mesiac máj pre Máriu

Text:

P. Igor
Kráľ SVD

Foto:

Zdislaw
Grad SVD

Bratia a sestry, mesiac máj mnohí považujeme za mesiac preblahoslavennej Panny Márie. Vo veľkej časti sa prekrýva s päťdesiatimi dňami veľkonočného obdobia, ktoré vrcholí slávnosťou Zoslania Ducha Svätého, ktorý zostúpil na apoštolov práve v modliacom sa spoločenstve spolu s Máriou.

Mária – Matka Cirkvi

Priepasť medzi nebom a zemou bola premostená krížom, na ktorom visel Ježiš. No táto priepasť sa začala sceľovať už v momente, keď ona roztvorila náručie, aby doň ho mohla prijať Božie dieťa. Sme vďační Márii za jej účasť v Božom diele vykúpenia ľudstva. No Panna Mária nie je osoba, ktorej príbeh by bol uzavretý v minulosti. Jej príbeh pokračuje ďalej. Panna Mária, oslávená v nebi, je Matkou Cirkvi a plní svoju úlohu tu na zemi aj dnes.

Mária – spoločníčka na ceste za Ježišom

Mária je dobrou spoločníčkou na ceste životom. Spoločný čas s Máriou je dobrá investícia na našej ceste za Ježišom. Preto využime čas májových pobožností a slávení na to, aby sme prehĺbili svoj vzťah k Márii. Dovoľme jej, aby s nami spravila aspoň pár krokov vpred na ceste za Ježišom. K tomu nech vám, drahí čitatelia Hlasov, posluží našich pár tipov, ako si uctiť Máriu v mesiaci máj:

Drobné skutky oddanej pozornosti

Ak máte vo svojom príbytku sochu Panny Márie, môžete pri spoločnej modlitbe alebo pri stolovaní zapáliť sviecu, priniesť čerstvé kvety, vyrobiť venček z poľných kvetov a korunovať ju za kráľovnú Vašej rodiny. Nájdite si čas navštíviť Lurdskú jaskynku.

Účasť na sv. omši

Každú sv. omšu je modlitbou na konkrétny úmysel. Zúčastní sa častejšie ako inokedy na sv. omši a súkromne ju obetuj ako svoje poďakovanie za všetky dobrodenia a prosbu o Máriinu ochranu do ďalších dní.

Mariánske modlitby

Sami, v rodinnom kruhu alebo s priateľmi sa dohodnite na pravidelnej modlitbe ruženca, príp. iných mariánskych modlitieb, ktorými môžete obohatiť v máji svoj duchovný život. Mať konkrétny úmysel pomáha ostať sústredenými a vytrvalými v modlitbe.

Spravte zo soboty špeciálny deň

Sobota je dňom, ktorý je v Cirkvi vyčlenený ku cti Panny Márie. Ponúknite Márii všetky svoje sobotné práce a povinnosti. Spravte zo svojich sobôt peknú tradíciu Vašej mariánskej úcty a nábožnosti.

Praktické skutky lásky ku cti Panny Márie

Vyberte si jeden z významných májových sviatočných dní (6.5. – Prvá sobota, 13.5. – Fatimskej

Panny Márie, 24.5.– Matka Cirkvi) a vykonajte špeciálny skutok lásky voči blížnemu alebo niekomu v núdzi. Požiadajte Pannu Máriu, aby sa za neho prihovárala a dajte mu vedieť, že ste s ním v modlitbe.

Deň matiek

Na deň matiek (čo je druhá májová nedeľa, teda 14. mája) nájdite špeciálny spôsob, ako si uctiť svoju pozemskú a rovnako i nebeskú matku! Zaspievajte Panne Márii nejakú pieseň, prečítajte si o nej nejakú knihu.

Ozdobte si svoj stôl

Využite pri stolovaní modrú farbu. Prípadne dajte deťom vyrobiť nejakú dekoráciu, naučte ich zložiť modré servítky, postavte na stôl mariánsku sviecu. Pri modlitbe pred či po jedle nezabudnite pozdraviť Pannu Máriu.

Nájdite si svoj obľúbený obraz

Náboženské umenie nie je len pre kostol. Vyhľadajte si klasické umelecké diela s tematikou Pannou Márie a zadoväzte si kópiu do svojej domácnosti. Prípadne si vyhradte čas pomeditovať nad tajomstvom ukrytým v umeleckom stvárnení. ~

Obsah

- 4 | Nie sme siroty
- 6 | Udalosti
- 8 | Čitatelia Hlasov
na púti vo Svätej zemi
- 11 | Ohlasovanie Evanjelia dnes
- 13 | Zo života a histórie Slovákov
v Argentíne

- 18 | Ak nosíš v sebe nebo, nájdeš ho
všade...
- 20 | Hojenie zranených vzťahov
Kniha na pokračovanie: časť IX.
- 22 | Guy Gilbert:
Moja cesta ku kňazstvu
- 24 | Mariánska úcta v živote
sv. Arnolda

Hlasy z domova a misíí vydáva:

Spoločnosť Božieho Slova,
Misijný dom Matky Božej, Kalvária 3, 949 01 Nitra
Šéfredaktor: P. Martin Štefanec SVD;
Redaktori: P. Ján Halama SVD, P. Peter Kubík SVD,
P. Martin Madassery SVD; P. Tomáš Gerboc SVD;
Jazyková úprava: Ivana Holotňáková;
Grafická úprava: Juraj Vontorčík – SON;
Vytlačili: Polygrafia Gutenberg, s.r.o., Banská Bystrica;
Objedn. zasielajte na adresu red.: „Časopisy“, Spoločnosť
Božieho Slova, Misijný dom Matky Božej, Kalvária 3,
949 01 Nitra; Tel.: 037/ 776 94 29,
ISSN 1337-4842, EV 3324/09
Periodicita vydávania: mesačník
IČO vydavateľa: IČO 00 586 757
Webová stránka: www.verbisti.sk, e-mail: hlasys@svd.sk

Milí misijní priatelia!

V tomto krásnom jarnom mesiaci venujeme úctu našej nebeskej matke Márii. Ak sa pozrieme na Loretánske litánie, zistíme, že pozostávajú z nádherných zvolaní, ktoré vznikli v srdciach ľudí, ktorí milovali prečistú devu, Svätú Matku, Bohorodičku - Pannu Máriu. Všimnime si jednu invocáciu, ktorou ju označujeme za Pomocnicu kresťanov. Každé zvolanie z mariánskych litánií má korene v živote Panny Márie. Teda aj to, o jej pomoci. Kde pomáhala? Nuž pomáhala a veľakrát! Spomeňme si na jej návštevu u svätej Alžbety. Keď sa dozvedela, že jej príbuzná tiež čaká dieťa, neváha a vyberie sa ju navštíviť a pomáhať. Pomáha ľuďom doma, pomáha susedom a vidíme ju aj na svadbe v Káne Galilejskej. Tu jej pozorné oko zistilo, že svadobčania nemajú vína. Rýchlo situáciu vyhodnotila a rozhodla sa zabrániť hanbe, ktorú by pre „nepripravenosť“ mladomanželia utrpeli. I keď tí možno nepredpokladali, že Ježiš príde aj s početnou skupinou smädných apoštolov. Mária sa chopí iniciatívy a na jej prosby jej Syn, Ježiš urobí zázrak (porov. Jn 2, 1 – 12). Ježišovi pomáha pri verejnom účinkovaní, pomáha aj vo večeradle, keď apoštolí očakávajú zoslanie Ducha Svätého. Ona s ním už skúsenosť má a preto ich istotne múdro viedla ku kontaktu s ním. Máriinu pomoc cítili kresťania aj počas celej svojej histórie. Cítili to vo svojom osobnom - malom živote, ale aj v obrovskom rozsahu, keď sa lámali dejiny a osud kresťanstva závisel od jej mimoriadnej pomoci.

Pamätajme v tomto mesiaci na Máriu, Ježišovu i našu matku. Uctievajme ju a modlime sa k nej. Ako hovorieval jeden skvelý kňaz: „Mariánsky ctiteľ nezahynie.“ Lebo ho chráni tá, ktorá zvíťazila nad diablom, a vie pred ním uchrániť aj každé svoje dieťa.

Páter Martin Štefanec SVD
šéfredaktor

DÔLEŽITÉ OZNAMY

Sv. omšu za misijných horliteľov a odberateľov Hlasov
odslúžim 1. mája 2023.
Šéfredaktor

„Ako preblahoslavená Panna Mária, aj my sa musíme s detinskou dôverou obetovať Bohu a prosiť ho, aby s nami nakladal podľa svojej milostivej vôle. Nesmieme plytvať svojou láskou na veci tohto sveta, ale treba ju zamerať jedine na Boha, Najvyššie dobro, od ktorého pochádzajú všetky dobré a krásne veci, po ktorých túži naše srdce.“
(Arnold Janssen svojim rodičom)

■ Do Baziliky sv. Petra otvorili nový vchod pre pútnikov

Governorát Mestského štátu Vatikán a príslušné policajné inšpektoráty zodpovedné za dohľad na Svätopeterskom námestí otvorili nový vchod do Vatikánskej baziliky pre pútnikov prichádzajúcich na modlitbu, adoráciu a účasť na sviatostiach či liturgii. Nová trasa pre týchto návštevníkov prechádza pravou uličkou Vatikánskej baziliky a dotýka sa najdôležitejších duchovných miest tejto katedrály-kaplnky uchovávajúcej Michelangelovu Pietu, kaplnky s hrobom svätého Jána Pavla II., Kaplnky Najsvätejšej sviatosti, Gregoriánskej kaplnky s obrazom Panny Márie ustavičnej pomoci a priestoru, kde sú vybudované spovednice s možnosťou vysluhovania sviatosti zmierenia. Potom prechádza pred katedrálom oltárom a končí v Kaplnke svätého Jozefa, kde sa slávi svätá omša. Pútnik potom absolvuje povinnú cestu k východu cez vatikánske krypty. Podobne ako bežný "turistický" vstup do baziliky, aj tento vstup umožňuje pútnikom vstup do katedrály denne od 6:50 do 18:40, nie sú potrebné žiadne vstupenky. Z turistickej trasy je možné prejsť aj určenými priechodmi do priestorov Vatikánskej baziliky vyhradených pre bežnú liturgiu a sviatosť zmierenia. Ako vysvetlil arcikňaz Vatikánskej baziliky kard. Mauro Gambetti, vytvorenie tohto špeciálneho prístupu reaguje na túžbu Svätého Otca Františka, aby bola Bazilika svätého Petra čo najprístupnejšia a čo najrýchlejšie (teda bez dlhého čakania v bezpečnostných radoch) pre pútnikov, ktorí hľadajú adoráciu, liturgiu a sviatosti. •

◀ Katolícka cirkev v Českej republike krstí takmer ako pred pandémiou

Rímskokatolícka cirkev v ČR sa v roku 2022 už úplne spamätala z pandemických obmedzení a v počtoch pokrstených sa vracia na úroveň pred Covidom-19. Podiel pokrstených detí dokonca rastie a štruktúra krstov podľa veku a územia sa blíži k predchádzajúcemu stavu. V prvom roku pandémie Covid-19 sa obmedzeniu nevyhli ani cirkvi. V roku 2021, kedy bol pri dodržiavaní opatrení život cirkvi už možný, sa počty krstov pomaly vracali na skoršiu úroveň. V roku 2022 bolo v Českej republike pokrstených v Katolíckej cirkvi 17 725 ľudí. V porovnaní s rokom 2020 ide o viac ako päťtinový nárast. Oproti roku 2021 vzrástol podiel pokrstených detí do 1 roka na celkový počet všetkých narodených na 13 %, čo sa blíži k hodnotám pred pandémiou. Krsty detí do jedného roka na celkovom počte pokrstených pritom v posledných dvoch rokoch klesli. Do roku 2020 predstavovali vždy viac ako ¾ zo všetkých krstov, vlni klesli pod 73 %. Tento pokles je kompenzovaný nárastom v kategórii 1-7 rokov zo 14 na 18 %. Čo v roku 2021 určite súviselo s odkladaním krstov detí narodených počas najväčších reštrikcií. •

▪ Spišská katolícka charita vyzbierala v jarnej zbierke takmer 180 000€

Riaditeľ Spišskej katolíckej charity (SpKCH) Pavol Vilček sa v tejto súvislosti verejne poďakoval všetkým, ktorí sa do tradičnej zbierky zapojili. „Ďakujeme, v mene tých, ktorí pomoc potrebujú a túto pomoc aj dostávajú. Vďaka darcom, ktorí do zbierky prispeli, môžeme ďalej pomáhať a prinášať tak úľavu v utrpení.“ SpKCH zverejnila aj zámy, na ktoré budú tieto finančné prostriedky použité. Riaditeľ uviedol, že okrem iného pôjdu na čiastočnú úhradu za nákup nehnuteľnosti v Trstenej, kde bude zriadená Agentúra domácej ošetrovateľskej starostlivosti ADOS a denný stacionár Dom Charitas sv. Rity. „Peniaze tiež pôjdu na čiastočnú úhradu splátky za nákup nehnuteľnosti v Lubochni, v ktorej prevádzkujeme denný stacionár Dom Charitas Panny Márie, Kráľovnej Pokoja,“ dodal Vilček. Jarňá zbierka bola určená najmä pre núdznych na Slovensku i pre zariadenia, ktoré SpKCH prevádzkuje – na Orave, Liptove a Spiši. •

▲ Na Velkonočnú nedeľu slávil biskup Halko svätú omšu v maďarskej Rajke

Bratislavský pomocný biskup Mons. Jozef Halko, ktorý je poverený pastoračnou starostlivosťou o Slovákov žijúcich v zahraničí, zavítal na Velkonočnú nedeľu do Rajky. V maďarskej prihraničnej obci slávil svätú omšu v slovenskom jazyku. Zúčastnila sa na nej početná komunita slovenských, ale aj maďarských veriacich. Nechýbal aj starosta Rajky Kiss Vince. „Ďakujem za možnosť slávania svätej omše v Kostole sv. Martina v Rajke. Komunitu miestnych veriacich som v duchu Pánovho zmŕtvychvstania povzbudil k osobnému vzťahu k Ježišovi Kristovi,“ povedal biskup Halko TK KBS. Dodal, že snahou bude, aby mohli byť sväté omše v slovenčine pravidelne. •

▪ Pred 60 rokmi vydal pápež Ján XXIII. encykliku Pacem in terris

Encyklika *Pacem in terris* (Mier na zemi) je prvým cirkevným dokumentom, ktorý pápež Ján XXI-II. adresoval všetkým ľuďom dobrej vôle. „Apeluje práve na dobro v každom človeku, túžbu po mieri a práve na mier,“ povedal kňaz Marián Gavenda. Od jej vydania uplynulo 11. apríla 60 rokov. Táto encyklika býva považovaná za „poslednú vôľu a testament“ dobrého pápeža pre lepší svet, keďže Ján XXIII. ju vydal na Zelený štvrtok 11. apríla 1963 necelé dva mesiace pred smrťou. „Vyzýva a ponúka témy na dialóg vtedajších i dnešných veľkých geopolitických blokov, ideológií i aktérov politického života na národnej či komunálnej úrovni. Predkladá ucelenú náuku. Spája vnútornú premenu jednotlivca s potrebou vytvárania spravodlivých štruktúr. Latinské slovo Pax (*Pacem*) znamená aj pokoj, aj mier. V skutočnosti navzájom súvisia. Encyklika volá po postupnom odzbrojení,“ podčiarkol Marián Gavenda. •

Nie sme siroty

■ Text: P. Milan Bubák SVD

■ Foto: Andrzej Danilewicz SVD

Všetci vieme, čo to je rásť. Hoci povinnosť rásť je našou celožitovnou povinnosťou, predsa najvýraznejšie tento proces uskutočňuje v detstve. Tento proces má tri fázy: Od závislosti a odkázanosti k samostatnosti. A od samostatnosti ku starostlivosti.

Istý autor spomína na jeden okamih svojho života, ktorý má až dodnes, hoci je tomu už niekoľko desiatok rokov, v živej pamäti: ako ho matka po prvý raz poslala samého do školy. Dovtedy chodila každý deň s ním ona. Každé ráno sa pekne vychystali a šli. Matka ho priviedla do školy, odstrojila a takmer uviedla do triedy. Potom odišla. Po vyučovaní si ho prišla vzdvihnúť. Jedného dňa mu však hovorí: „Dnes pôjdeš sám! Veď cestu poznáš. A aj vieš, čo treba urobiť, keď prídeš do školy, ako sa treba prezúť a pripraviť sa na vyučovanie.“ A tak ho vypravila. A on plný úzkosti ale aj hrdosti, že to môže urobiť aj sám sa vybral na cestu. Tieto dva pocity sa v ňom striedali: chvíľu sa cítil hrdý, chvíľu ustráchaný. Keď prišiel na koniec ulice, pred tým než zabočil doprava, sa na chvíľu otočil naspäť, smerom k ich domu. Za oknom zazrel matku, ako pozerala cez záclony. Keď uvidela, že pozerá, stiahla sa. Ona tiež cítila to, čo on: hrdosť i úzkosť. Bolo to však potrebné. Inak by nedorástol. Iba cez hrdosť (čo je prejav túžby) a úzkosť sa dorastá. Keď potom dorástol, robil to isté: svojím deťom pomáhal k ich vlastnému rastu, tým, že ich učil samostatnosti.

V tomto príklade máme ilustrované spomínané tri body procesu rastu: od závislosti k samostatnosti a od samostatnosti k starostlivosti. Dieťa je závislé na starostlivosti dospelého. Dospelý ho ochraňuje a za neho a pre neho robí veci. Dieťa si nepotrebuje na seba ani zarábať ani si pripraviť nič samo pre udržanie života a pohody. Dospelí to robia za neho a pre neho. No ak chce dospieť a dorásť musí starostlivosť o seba prevziať do vlastných rúk. Musí byť samostatný. Musí sa vedieť o seba postarať. Nemôže stále čakať, že mu niekto iný bude pripravovať veci a pohodu pre život. Avšak ani toto ešte nie je cieľom. Cieľom je asistovať pri tom istom druhým.

Ježiš fungoval presne na tomto princípe počas celého svojho účinkovania.

Ona tiež cítila to, čo on: hrdosť i úzkosť. Bolo to však potrebné. Inak by nedorástol. Iba cez hrdosť (čo je prejav túžby) a úzkosť sa dorastá.

V evanjeliu šiestej veľkonočnej nedele (Jn 14, 15-21) sa so svojimi apoštolmi líči. A aj keď vie, že mnohí ešte nevedia, o čom hovorí, predsa ich na chvíľu svojho definitívneho odchodu pripravuje. Vie, že im to prinesie veľa ťažkostí. Nielen tú, že stratia, človeka, ktorý sa im stal blízkym, ale aj to, že stratia niekoho, kto im zabezpečoval pre ich život toľko veľa vecí. Vždy, keď boli hladní, postaral sa o jedlo. Keď boli

smädní, bolo tu jemné víno. Keď boli chorí, bolo tu uzdravenie. Je pravda, že ich aj posielal. Lenže vždy boli schopní vrátiť sa naspäť, sadnúť si k jeho nohám, vypočuť si jeho radu, a tešiť sa z jeho prítomnosti. Hoci boli na jednej strane zodpovednými ľuďmi, možno aj otcami a profesionálmi vo svojich odboroch, predsa sa stali príliš závislými na ňom, ako deti, ktoré sú závislé na svojich rodičoch.

Preto im dával najavo, že odíde. Musí odísť, inak by nedospeli, nedozreli a nedorástli. Lebo aj napriek tomu, že sa snažil asistovať im pri ich dozrievaní, predsa tento proces bude úplný až vtedy, keď on odíde. Až potom budú mať možnosť sa konečne postarať o seba sami. A stať sa nezávislými. A stať sa dokonca tými, ktorí pri tomto raste asistujú aj druhým.

Ježiš sa počas celého svojho účinkovania medzi ľuďmi snažil o jedno: vychovať z nich ľudí, ktorí by boli naplno nadchnutí za jeho vec (Božie kráľovstvo) a ktorí by sa vedeli sami rozhodovať ohľadom toho, čo tomuto kráľovstvu slúži a čo nie. Jeho cieľom bolo naučiť ich dostávať sa do kontaktu so svojou vnútornou autoritou.

V evanjeliu sv. Marka sa nachádza jedna zaujímavá epizóda. Odohrala sa hneď na začiatku Ježišovho účinkovania. Keď začal kázať, jeho poslucháči hneď rozpoznali: tento káže inak ako naši kazatelia, káže inak ako naši zákonníci. Doslova sa v texte hovorí: „A žasli nad jeho učením, lebo ich učil ako taký, čo má moc, a nie ako zákonníci“ (Mk 1, 21-28). V slovenskom texte sa hovorí, že učil ako ten, čo má moc. V cudzích prekladoch (aj v latinskom) sa hovorí: učil ako ten, čo má autoritu. Ono je to vlastne to isté. Ten, čo má autoritu, má aj moc. Ibaže nemusí to byť vždy moc nadvlády. Takúto moc Ježiš nemal a ani nechcel mať. Takúto moc mali – alebo lepšie povedané sa o ňu usilovali – zákonníci. Čo to je mať autoritu? Zaiste si spomínate zo svojho života na množstvo ľudí, ktorí sa snažili mať nad vami autoritu (moc)

a pritom ju nemali. Robili to tak, že vás ponížovali, snažili sa vás zväzovať svojimi ustavičnými príkazmi a zákazmi, ktorí vás nikdy za nič nepochválili a ktorí sa za každú cenu snažili držať vás na krátko. A vy dnes po rokoch spomínate na nich s nevôľou. Lebo boli to pre vás ľudia, v prítomnosti ktorých ste sa cítili nepríjemne, ktorí vás dusili a ubíjali. Na druhej strane ste mali ľudí, ktorí sa síce o autoritu vo vašom živote neuchádzali no pritom ju mali. Boli to ľudia, na ktorých spomínate veľmi radi: rodič, učiteľ, starý otec, kňaz a pod. V čom bol rozdiel? V čom bol rozdiel aj medzi Ježišom a zákonníkmi? Odpoveďou je samotné slovo autorita. Pochádza z latinského slova *augere* čo znamená zveľaďovať, spôsobovať rásť (lat. *autoritas* < *auctor*, (s)tvoriteľ; *auctor* < *augere*, tvoriť, zveľaďovať, spôsobovať rásť). Autorita je človek, ktorý vo vás spôsobuje rásť.

Toto bolo to, čo sa stalo ľuďom, keď počúvali Ježiša rozprávať v synagóge v Kafarnaume. Keď ho počúvali, sami si uvedomovali svoje vlastné možnosti. Ježiš im dával nádeje, ktoré im zákonníci nikdy pred tým nedali, ktoré im zákonníci dokonca ani nikdy nechceli dať. Ježiš ich neznižoval alebo nemovalizoval, ako to zvykli robiť zákonníci. Ježiš s nimi jednal ako s priateľmi a rovnými. Ježiš im nelichotil. Jednoducho ich viedol k tomu, aby boli ohľadom seba samých a svojich možností realistickými. V skutočnosti, ľudia v prítomnosti Ježiša sa nestali snilkami alebo popieračmi reality. Naopak stali sa ďaleko realistejšimi, než tomu bolo kedykoľvek predtým. Uvedomili si, že Boh ich volá k ďaleko väčším veciam, než si len kedy boli schopní uvedomiť. Je jasné, že toto všetko, čo si v prítomnosti Ježišovej uvedomovali, neurobilo ich život vždy ľahším. Avšak v každom prípade im ho urobili

omnoho cennejším. Ježišova autorita ich primela k tomu, že sa rozhodli robiť to, čo by každá autorita – včetně našej vlastnej – mala ľudí primieť robiť: **CHCIEŤ RÁSTĽ.**

Chcieť rásť si však vyžaduje, aby človek stál na vlastných nohách. Aby prevzal za svoj život plnú zodpovednosť. Aby sa nesnažil prilepiť na nikoho iného. Aby dôveroval vo svoju vnútornú autoritu. Aby bol samostatným. Byť samostatným nie je jednoduché. Niektorí ostávajú deťmi celý život. Aj po stránke najzákladnejšej – po tej ľudskej. Koľkí napríklad si nevieme predstaviť život, v ktorom by sme sa boli schopní postarať sami o seba a tak sa stávame parazitmi: buď na vlastných rodičoch alebo na iných ľuďoch. Tých, ktorí žijú z mozolov iných ľudí je veľa...

No aj keď väčšina z nás si uvedomuje túto skutočnosť a snaží sa po stránke ľudskej pripraviť sa na život samostatnosti ba dokonca život starostlivosti o iných, kedy bude odovzdávať zo svojho druhým a druhých bude učiť postarať sa o seba, nevieme to po stránke duchovnej. Koľkí sme napríklad po stránke duchovnej príliš závislí. Máme strach robiť rozhodnutia alebo prevziať iniciatívu do svojich vlastných rúk.

Aby sme – ako učenci Ježišovi – mali možnosť byť dospelými, Ježiš nás opúšťa. NO nie celkom. V dnešnom evanjeliu hovorí: „Nenechám vás ako siroty. ... A ja budem prosieť Otca a dá vám iného Zástancu, aby zostal s vami naveky, Ducha pravdy...“ Ježiš síce odchádza, ale posielal nám Ducha pravdy, ktorý bude prebývať v nás v našom vnútri a nás viesť.

A preto z dnešného slova vyplýva pre nás veľká výzva: Dôverujte Duchu! Nebojte sa! Počúvajte ho! Dovoľte mu, aby vás viedol! Nenechávajte sa nikým sputnávať! Majte odvahu byť dospelými! Duch Svätý je Duchom slobody. Nebojte sa, že sa pomýlite. Veď v pochybnostiach tu je Cirkev, ktorej je daný Duch v plnosti.

Kiež nás teda Duch Svätý vedie k plnej ľudskej a kresťanskej zrelosti. ☺

Udalosti

▲ Nový akolyta v reholi verbistov

V pondelok 20. marca 2023 provinciál Spoločenosti Božieho Slova na Slovensku, P. Pavol Kruták SVD, udelil rád akolytátu frt. Jakubovi Doktorovi SVD. Udelenie ministéria sa uskutočnilo počas svätej omše v deň liturgickej slávnosti sv. Jozefa. Počas slávnosti zároveň P. Kruták SVD privítal v bratislavskej komunite štyroch nových spolubratov-študentov z Afriky.

Zo slávnostnej atmosféry Vám prinášame bezprostredné pocity frt. Jakuba Doktora SVD:

„Na slávnosť sv. Jozefa som pri večernej svätej omši prijal službu akolytu a moja vďačnosť patrí najskôr dobrému Panu Bohu. Som mu vďačný za to,

že stále so mnou počíta. Cítim v srdci radosť, ale aj bázeň pred tým, ako sa veľký Boh, Ježiš Kristus, skryl do kúska chleba. Ako sa stal slabým a počíta aj s tým, že mi môže padnúť. On, ktorý nesie mňa a teraz ho mám ja niesť ku chorým, do domovu dôchodcov alebo pomáhať kňazovi pri bohoslužbe. Moje pocity sú asi také, že radosť rozdávaním rastie. Som rád za tento dar. Určite ma bude naplňovať radosťou z toho, že Pána Ježiša môžem priniesť všade tam, kde po ňom ľudské srdcia túžia. Preto mu ďakujem aj za moje povolanie ako aj za bratov, ktorých mi daroval. Vždy to bude o nás všetkých, povzbudzovať sa vo všetkom, čo robíme.“ •

◀ ▲ Štyria noví seminaristi z Afriky

V marci prišli na Slovensko štyria noví verbisti, seminaristi z Afriky. Konkrétne Americo Celso Tony Fernandes z Angoly, Miguel Eduardo Zanguí z Angoly, Randriamisaina Nambinintsoa Hajaina z Madagaskaru a Razafimahatratra

Heriniaina Njarasoa z Madagaskaru. Títo seminaristi boli začlenení do bratislavskej komunity verbistov, kde vo formačnom dome Sv. Arnolda Janssená študujú slovenčinu. Neskôr plánujú pokračovať vo svojich štúdiách teológie na Teologickej fakulte Trnavskej univerzity. V misijnom dome Sv. Arnolda Janssená je teraz 11 seminaristov, verbistov v časných sľuboch a jeden diakon vo večných sľuboch. •

■ Oslavy storočnice SVD v Nitre na Kalvárii

Spoločnosť Božieho Slova a Rímskokatolícka Cyrilometodská bohoslovecká fakulta organizujú 2. mája 2023 v Nitre v Misijnom dome medzinárodnú vedeckú konferenciu s názvom 100 rokov Spoločnosti Božieho Slova na Slovensku a v Česku (1923 – 2023). Program začína sv. omšou o 8:30 v Kostole Nanebovzatia Panny Márie v Nitre na Kalvárii. Celebruje Mons. Viliam Judák, nitriansky sídelný biskup. •

UDALOSTI

máj 2023

1. máj

Sv. Jozef, robotník;

3. máj

P. Matej Maťaškov SVD, 10. výročie úmrtia (2013);

8. máj

Svetový deň modlitieb za duchovné povolania;

13. máj

Bl. Panna Mária Fatimská;

14. máj

Deň matiek;

16. máj

P. Juraj Poljak SVD, 100. výročie narodenia (1923);

18. máj

Slávnosť Nanebovstúpenia Pána; začiatok novény pred sviatkom Zoslanie Ducha Svätého; br. Bernard Jozef Hanák SVD, 100. výročie narodenia (1923);

20. máj

Výročie úmrtia bl. Jozefy H. Stenmans (1903), spoluzakladateľky misijných sestier SSpS;

24. máj

Svetový deň modlitieb za Cirkev v Číne;

28. máj

Slávnosť Zoslania Ducha Svätého.

Misijný úmysel apoštolátu modlitby na mesiac máj:

Modlime sa za cirkevné hnutia a spoločenskú, aby čoraz viac objavovali svoje evanjelizačné poslanie a aby vlastné charizmy dávali do služieb celého sveta.

Čitatelia Hlasov na púti vo Svätej zemi

Text a foto: P. Martin Štefanec SVD

Slávime storočnicu príchodu verbistov na Slovensko. Pri tejto príležitosti sme usporiadali pred Veľkou nocou púť čitateľov Hlasov do Svätej zeme. Bola to jedinečná púť, pretože sa konala počas Palmovej nedele a teda to, čo sme zažili, dá sa zažiť iba raz v roku. Púť sa skladá z pútnikov z Novote, Starej Ľubovne, Sniny, Terne, Michaloviec, Malaciek, Topoľčian a ďalších miest. Sprievodcom nám bol kňaz, ktorý sa dlhé roky venuje sprevádzaniu pútnikov vo Svätej zemi, otec Michal Pitoniak. Konala sa v dňoch 27. marca – 3. apríla. Leteli sme z Viedne do Tel Avivu, let trval 3 h 25 min. Na letisku Tel Aviv sme prešli colnou kontrolou. Ubytovaní sme boli v Betleheme, v hoteli Nativity Bells.

Boží hrob, Golgota, Betlehem

Navštívili sme skutočne veľa významných miest z hľadiska našej viery. Každého z nás možno zaujalo niečo iné. Myslím si však, že každý jeden pútnik bol nadšený a posilnil si vieru tým, keď navštívil miesta ako Baziliku Božieho hrobu, kaplnku s Kristovým hrobom, Golgotu, Baziliku Narodenia Pána, Olivovú horu a mnohé iné vzácne miesta. Mali sme možnosť modliť sa krížovú cestu na Golgotu a prežiť tak predveľkonočný čas s Pánom priamo na ceste, ktorú on podstúpil za nás.

Pobyt v Nazarete

V jeden deň našej púte sme boli ubytovaní v Hoteli Galilea v Nazarete. Toto mesto sa nachádza v severnej časti Izraela, kúsok od Genezaretského jazera. V dobách Rímskej ríše šlo o pomerne bezvýznamnú dedinu v provincii Judea. Po nástupe kresťanstva samozrejme začalo mesto rásť najmä vďaka rastúcemu počtu pútnikov do Svätej zeme. Význam Nazareta bol samozrejme hlavne náboženský, pretože práve odtiaľto pochádzali Ježišovi rodičia a tu prežil veľkú časť svojho života i on sám. Bazilika Zvestovania Pána

v Nazarete je chrám, ktorý bol postavený na mieste, kde archanjel Gabriel zvestoval Panne Márii, že sa stane matkou Ježiša. Bazilika má dve poschodia, okrem toho moderného horného je tu aj to spodné, ktoré tvorí základ baziliky a obsahuje pozostatky niekoľkých starších kostolov. Uprostred sa nachádza malý otvor, ktorý je pozostatkom izby domu, v ktorom žila Mária a kde bolo zvestovanie.

Kána Galilejská

V Káne Pán Ježiš na svadbe premenil vodu na víno. Kostol je postavený nad miestom, kde sa podľa tradícií spomínaná udalosť uskutočnila. Zároveň nad kostolom, ktorý bol postavený vo 4. storočí. Na tomto mieste si pútnici – 11 manželských párov našej skupiny obnovilo svoje manželské sľuby.

Genezaretské jazero

Jazero, pri ktorom sa udialo veľa vecí v živote Pána Ježiša a apoštolov. Je dlhé 21 km a široké 11 km. Zo severu doň vteká rieka Jordán. Má čistú pitnú vodu ako v dobe Pána Ježiša. Aj dnes je typické množstvom rýb, ktoré slúžia na obživu okolitému obyvateľstvu. Plavili sme sa loďkou po Genezaretskom

- Pútnici v Betleheme pred Bazilikou Narodenia Pána. Vľavo o. Michal Pitoniak, vpravo o. Martin Štefanec SVD
- o. Michal Pitoniak s mládežou z UPeCe Bratislava
- Na mieste Krstu Krista Pána si obnovujú krstné sľuby veriaci z celého sveta

ortodoxného kláštora z druhej polovice 19. storočia. Navštívili sme aj jaskyňu, kde sa Pán Ježiš postil 40 dní.

Sprievod mestom Jeruzalem na Kvetnú nedeľu

Celkom mimoriadnu udalosť sme zažili v Jeruzaleme na Kvetnú (Palmovú) nedeľu. V tento deň sa tu pravidelne koná Palmová procesia na pamiatku vstupu Pána Ježiša na oslici. Procesia ide z Betfage (Olivová hora) ku katolíckemu Kostolu sv. Anny v Bhethesda. Ratolesti na procesiu požehnal apoštolský administrátor a latinský patriarcha v Jeruzaleme Pierbattista Pizzaballa. Zastavil sa pri nás a porozprával sa s nami. Prehodili sme pár slov o Slovensku a o živote Cirkvi v našej krajine. Bol potešený, že sme sa vydali na púť ako čitatelia časopisu a priatelia misií. Palmový sprievod je úžasná skúsenosť a pútnici ho môžu zažiť iba raz v roku, čo je na Kvetnú nedeľu. Palestínčania, Filipínci, Američania, Európania, ba aj pútnici z Afriky tvorili tento sprievod. Celý mix národností sa spojil v jeden sprievod volajúci Hosana, hosana! Hosana Kráľovi, synovi Dávidovmu.

jazere. Na brehu sme navštívili kostolík Primát sv. Petra. Pred oltárom je skala, na ktorej Pán Ježiš po svojom zmŕtvychvstaní s apoštolmi jedol rybu. Zastavili sme sa na výborný obed, ktorý sa volá „Ryba sv. Petra“. Je to ryba, ktorá žije v Genezaretskom jazere.

Hora Blahoslavenstiev

Nezabudnuteľným zážitkom bola aj Hora Blahoslavenstiev, ktorá sa nachádza nad Galilejským morom. Navštívili sme aj miesto krstu Pána Ježiša, je to na mieste pred vlievaním sa Jordánu do Mŕtveho mora. Toto miesto je

prísne strážené vojakmi, pretože stred Jordánu je štátna hranica s Jordánskom. Na tomto mieste sme si všetci obnovili svoje krstné sľuby.

Jericho a Hora pokušenia

Mesto Jericho je najstaršie mesto sveta. Jeho založenie sa datuje na 8500 rokov pred Kristom. Je to mesto v púšti. Mesto má svoje čaro a veľmi príjemnú atmosféru. Známe sú ruže z Jericha, ktoré rozkvitnú vždy, keď ich suché dáte do vody. Z Jericha sme išli lanovkou na Horu pokušenia. Na úbočí hory je vidieť budovu Gréckeho

Môžem vyjadriť veľkú spokojnosť, že ako misijní priatelia a čitatelia Hlasov sme tvorili krásne spoločenstvo modliacich sa ľudí putujúcich po Svätej zemi, pamätajúcich na našich misionárov, čitateľov, úspech misijného diela.

Ja osobne som ďakoval Pánu Bohu za vedenie nášho časopisu Hlasý a prosil som o ďalšiu pomoc. Keď sme odchádzali zo Svätej zeme, boli sme si všetci bližší a tešilo nás to, že sme spoločne putovali Svätou zemou, kadiaľ chodil Kristus Pán. Veľká vďaka patrí nášmu sprievodcovi duchovnému otcovi Michalovi Pitoniakovi, ktorý nás >>>

- P. Michal Pitoniak a P. Martin Štefanec s Jeruzalemským arcibiskupom Mons. Pierbattistom Pizzaballom O.F.M., patriarchom Jeruzalemského latinského patriarchátu
- Sprievod ulicami Jeruzalema na Kvetnú nedeľu je veľký zážitok

spôsobom poznačilo aj život tunajších obyvateľov. Držia sa všetci svojich náboženských zásad, ktoré vyplývajú z historického vývinu. Tak isto vyznávajú vieru v jedného Boha, ale každý po svojom. Čiže veria v jediného Boha, ale obrady má každý iné, zvyklostí má každý iné ako aj kultúru má každý inú.

Ako hodnotíš púť misijných priateľov a misijných horľiteľov cieľov a čitateľov misijného časopisu Hlasy?

Veľmi chcem vyzdvihnúť účasť ľudí, ktorí prišli na túto púť do Svätej zeme. Prišli aj starší, prišla aj stredná generácia a prišli aj mladí, viacero mladých z Univerzitného pastoračného centra v Bratislave. Veľmi si to cením, pretože práve mládež, ktorá je keď prichádza aj

obetavo sprevádzal a vďaka nemu sme sa veľa dozvedeli o svätých miestach. Čerpali sme veľa vedomostí z jeho odborného výkladu, ktorý vedel podať veľmi zrozumiteľným spôsobom. Svojím humorom nás vedel vždy rozveseliť a spríjemniť tak našu púť. Chceme poďakovať aj všetkým zúčastneným pútnikom za ich spoločenstvo, odvalu a obeť, ktorú priniesli.

Rozhovor na konci púte s o. Michalom Pitoniakom:

Prečo sa oplatí prísť na Kvetnú nedeľu do Jeruzalema?

Kvetnú nedeľu sa oplatí prežiť v Svätej zemi v prvom rade preto, že program Kvetnej nedele je originálny. Je úplne odlišný od iných programov. Nakoľko práve oslava slávnostného vstupu Ježiša Krista do Jeruzalema má svoje čaro, ale aj svoju silu pri slávení veľkonočných sviatkov. Kto chce zažiť Kvetnú nedeľu aj oslavy v Jeruzaleme, musí prísť len raz v roku, na jeden deň v roku a to práve na Kvetnú nedeľu sem do Jeruzalema, aby to videl a prežil a tiež aby si uvedomil, čo vlastne sa dialo, keď Pán Ježiš Kristus vchádzal do Jeruzalema. Táto púť je jedinečná, pretože my máme Kvetnú nedeľu podľa našich domácich

predstáv. Obrady sú tomu prispôsobené, zatiaľ čo čo v Jeruzaleme sa Kvetná nedeľa nesie v arabskom temperamente a v štýle ich kultúry.

Aká je situácia kresťanov vo Svätej zemi dvetisíc rokov od čias pána Ježiša?

Ak to máme zhrnúť a porovnať napríklad s našou krajinou, o to aby sme sa držali kresťanských zásad je potrebné vždy zväzdať určitý boj. Ako vo Svätej zemi, tak aj u nás. Pretože pokiaľ chceme žiť Kristovo evanjelium a zostať mu verní, diabol robí všade svoju prácu len svojím spôsobom. Strpčuje život kresťanov v Izraeli iným spôsobom, ako povedzme u nás. Čiže aj my musíme zápasit u nás s určitými myšlienkami, ktoré sa šíria v národe a nemajú nič spoločné s našim náboženstvom. To isté aj kresťania vo Svätej zemi – musia zápasit o svoje práva a držať sa Kristových zásad. Teda vydávať úsilie na to, aby žili podľa evanjelia.

Sú tu prítomné tri náboženstvá. Ako to vplyva na tunajší život?

Tri náboženstvá sú nositeľmi židovskej, moslimskej a kresťanskej kultúry. Teda každé náboženstvo svojím

na púte do Svätej zeme, to sú pre nás veľmi povzbudivé príklady. Mohli totiž minúť svoje finančné prostriedky ako napríklad ich rovesníci na dovolenku napríklad na Malorke alebo v Bibione, ale oni z toho čo si ušetrili, a študenti tých príležitosti mať peniaze nazvyš určite nemajú, oni to venovali na púť do Svätej zeme, aby mohli započat' sviatky Veľkej noci, konkrétne Kvetnú nedeľu, práve v Jeruzaleme. Takže veľmi si cením predovšetkým účasť veľkého množstva mládeže na tejto púti.

Odkedy sa venuješ pútnikom a ako vnímaš túto službu?

Pútnikom sa venujem prakticky od kňazskej vysviacky. Už ako kaplán som sprevádzal pútnikov po pútnických miestach. Potom ako farár, keď sa otvorili nové príležitosti ísť do Ríma, do Svätej zeme, do Fatimy, veľmi často sme chodievali do Lurdov. Momentálne, čo mám zrátané, som od sedel v autobuse s pútnikmi okolo 700 000 km. Týmto všetkých ktorí to budú čítať aj pozdravujem a prajem Božie požehnanie. ~

Ohlasovanie Evanjelia dnes

■ Spracované podľa: Marek Vácha,
Nevyžádané rady mládeži,
str. 64-65

■ Foto: lidovky.cz

Ak budeš žiť ako kresťan, ľudia budú za tebou prichádzať. Dnes už nie je doba, kedy sa až tak žiada, aby sme aktívne hlásali evanjelium ako kedysi. Dnes, zdá sa, stačí, že sa o nás, kresťanoch vie – my o sebe nemusíme veľa hovoriť, ľudia prichádzajú sami. Najskôr možno trochu výsmešne, ale ak to vydržíš, potom pokorne a po tretí raz zúfalo.

Nemusíš sa tváriť, že všetkému rozumieš, že máš odpovede na všetky otázky a že žiješ príkladným životom. Najmä vtedy nie, keď všetkému nerozumieš, nemáš odpovede na všetky otázky a ak nežiješ príkladným životom.

Otázky ťa niekedy vyprovokujú, aby si sa sám začal zaujímať o veci týkajúce sa viery, aby si čítal knihy alebo sa pýtal. Niekedy zistíš, že ani na úplne základné otázky nemáš presnú odpoveď, a je užitočné, ak sa začneš sám pre seba pýtať a hľadať. Posunie ťa to ďalej. Pokiaľ odpovieš „nevím“, je to lepšie ako sa tváriť ako majster duchovného života.

Je dobré – a o to sa snaž – aby druhí videli, že v mnohom si iný ako oni. Že „si vo svete, ale nie si zo sveta“. To stačí a oni prídu sami a prídu radi, pretože navôkol je stále ešte dosť inteligentných ľudí, ktorí inštinktívne cítia, že život predsa len ponúka viac ako je prezentovaný v nejakej venezuelskej telenovele alebo vo fotorománoch pre mladistvých.

Žijeme v dobe, kedy všetci navôkol vyzdvihujú svoj relativizmus ako cnosť a kto verí v Boha, je považovaný skoro za fanatika. Netráp sa tým, snáď je to dočasná „móda“ tejto sezóny.

A až budeš ako kresťan dostatočne sebedomý a uvedomíš si, že si to ty, kto žiješ normálne, že si to ty, kto vieš, že život má zmysel a tým zmyslom je Láska a my v nej žijeme, hýbeme sa a sme, potom ti už nebude robiť problém hovoriť o Bohu – Láske a budeš o ňom hovoriť s hrdosťou a rád. Pretože pochopíš, že stojí za to minúť energiu a čas pre dobro druhého, pretože pochopíš, že modlitba je niečo dôležité a vznešené a že zlaté poklady katolíckej tradície ťa pozývajú na cestu do vlastného vnútra, k mystike, vďaka ktorej sa stretneš s Bohom a tam, hlboko vo svojom vnútri pochopíš, že si chrámom Ducha Svätého a že to nie je metafora.

Pocítiš smäd po tom, aby sa zo Zdroja bytia napili aj ostatní a tebe začne záležať na všetkých, ktorých máš okolo seba i na tých, ktorých ti Boh ešte len pošle do cesty.

Žatva je naozaj veľká a robotníci sú, ale škoda, že žijú tak skryto, že sa o nich nevie. Neboj sa priznať k svojej viere. Svet ťa veľmi potrebuje, a daj si pozor, aby si svoj život nepremárnil. ~

Zo života a histórie Slovákov v Argentíne

■ Text: P. Martin Štefanec

■ Foto: Jerzy Faliszek SVD, Archív Mgr. Miroslava Bartoša

• Mgr. Miroslav Bartoš

Mgr. Miroslav Bartoš navštevuje Južnú Ameriku a hlavne Argentínu dlhé roky. Túto krajinu mal možnosť spoznať aj vďaka Slovákom, ktorých tam stretol. Keď našincovi skrsne predstava o zámorskej Argentíne, črtá sa mu rozpomienka na skvelých futbalistov. V minulosti to bol Maradona, alebo dnes, skvelý futbalový hráč Lionel Messi. Alebo aj u nás popularizované argentínske telenovely, tiež aj argentínsky stejk, argentínske tango či film o političke Evite Perónovej. Vitajte v Južnej Amerike! Mgr. Miroslav Bartoš rozpráva o Argentíne v nasledujúcom rozhovore.

Ako ste sa dostali do Argentíny?

Južná Amerika mi prirástla k s srdcu. Počas vysokoškolských štúdií odboru etnológia som sa na prednáškach prof. PhDr. Jána Botíka, DrSc., ucelenejšie dozvedel o potomkoch Slovákov v Argentíne. Bolo to pre mňa zaujímavé nielen zo študijného hľadiska, ale pre mňa aj ako dokumentaristu na platforme AGENTÚRY VŠEHOMÍR. Produkcia audiovizuálnych diel (AVD) na báze VŠEHOMÍRA pretrváva dodnes a prešlo niekoľko rokov, keď sa môj niekdajší argentínsky sen stal skutočnosťou.

Čo bolo dôvodom vášho sústredenia sa na Argentínu? Stretli ste tam krajanov?

Po prvý raz som do Južnej Ameriky vycestoval v roku 2008, „vyzbrojený“

vedomostami zo štúdií a pripravený aj na vlastný etnografický výskum. Ten mal byť ako podklad pre scenár budúceho audiovizuálneho diela.

O krajanskej Argentíne treba povedať, že z hľadiska etnografického výskumu, ale aj z hľadiska záujmu o tamojšiu komunitu potomkov Slovákov, argentínski Slováci sú doslova na chvoste záujmov. Či už z pohľadu aktuálnej (tohtokrajinovej) národopisej vedy, ale aj existujúcich inštitúcií štátnej správy. Je tomu tak preto, keďže táto komunita je z hľadiska lokalizácie ďaleko od vlasti svojich predkov, a zrejme aj preto, keďže inštitúcie u nás doma, napríklad z oblasti spoločenských vied, nie sú schopné vygenerovať zmysluplné projekty >>>

súvisiace s výskumom tamojších slovenských krajanských komunití.

Televízny dokument *Slováci v Argentíne* napokon uzrel svetlo sveta. Ide o pilotný projekt, keďže budú nasledovať aj ďalšie. Pozn. ed.: *Záujemcovia o dokument si tento dohľadajú v archíve RTVS. Heslo – Slováci v Argentíne.*

Čo je zvlášť pre vás zaujímavé na Argentíne?

Na Argentíne, na tejto latinskoamerickej krajine je zaujímavé snáď všetko. Okrem prírody, typického koloritu miest a dedín, všadeprítomných stád hovädzieho dobytku, Argentína trpí aktuálnym klimatickým javom El Niño. Prejavuje sa to výkyvmi počasia, čiže katastrofálne suchá sa striedajú s pretrvávajúcimi privalovými dažďami. Zem, príroda a ľudia takto trpia už niekoľko desaťročí. Z niekdajšej prosperujúcej spoločnosti v prvej polovici 20. st., dnes je Argentína, ktorá z minulosti zdedila aj mnoho spoločenských a politických problémov na úpadku. V druhej polovici min. st. sa v Argentíne vystriedali viaceré ľavicové a pravicové politické diktatúry. Vtedy sa zrodilo aj argentínske hnutie matiek s uviazanými bielymi šatkami na hlave, keď krúžili pred budovou argentínskeho parlamentu – Las Madres de Plaza de Mayo – Matky z Májového námestia, čo zviditeľňovalo ich odpor proti vojenskej diktatúre, proti represiám, zmiznutiam a mučeniu politických oponentov vtedajšieho režimu.

Ako vyzerá z vášho pohľadu život veriacich katolíkov v tejto krajine?

Argentína dala svetu aj súčasného pápeža Františka, vlastným menom Frančesko Bergolio. Narodil sa ako potomok talianskych imigrantov, pričom pojem „inmigrantes“ je charakteristický nielen pre súčasnosť Argentíny. Krajina je pokračujúco otvorená pre imigrantov z rôznych kútov sveta a prichádzajú sem najmä z chudobnej Bolívie či Paraguaja. Na prvom mieste sú „inmigrantes“ charakteristickým

javom v dejinách tejto juhoamerickej krajiny. Už v roku 1516 sa k ústiu rieky LaPlata, asi 50 km od hlavného mesta Buenos Aires doplavili Španieli. Odtvtedy sa začína éra kolonizácie celého kontinentálneho územia Južnej Ameriky. Z tohto obdobia pochádza aj skvelý film režiséra R. Joffého s nezabudnuteľnou hudbou E. Moriconeho, v hlavných úlohách R. De Niro a J. Irons. Námet je z autentického miesta historickej jezuitskej misie v Argentíne zo San Ignacia. Ruiny tohto miesta dodnes nájdeme v provincii Misiones, asi 60 km od hlavného mesta provincie s názvom Posadas. Odtiaľ pochádza zaujímavý príbeh s významom pre veľkú obec na Slovensku, Veľkú Máňu na Dolnom Požitaví. Viaže sa ku kópii obrazu, ktorý sa dnes nachádza v tamojšom Kostole Sedembolestnej Panny Márie, patrónky Slovenska. Panna Mária je tam vyobrazená ako dojčička Ježiša, pričom originál obrazu sa údajne nachádzal aj na spomenutom mieste argentínskej jezuitskej misie. Keď kolonizátori misiu zničili, obraz sa podarilo uchovať a originál dnes visí vo Viedni. Boli vyhotovené tri kópie obrazu, pričom jedna sa zásluhou staviteľa kostola vo Veľkej Máni dostala práve tam.

Kolko žije asi potomkov Slovákov v Argentíne a na ktorých miestach ich nájdeme?

Dnešní potomkovia Slovákov v Argentíne, ktorých ja osobne odhadujem v počte asi 20 000 osôb, žijú v enklávach. Tie vznikali z hľadiska chronologického, v ktorom čase Slováci do krajiny prichádzali a rovnako aj z hľadiska teritoriálneho, čiže v ktorej časti Argentíny naši krajanovia žili a dodnes aj žijú ich potomkovia. Z národopisného hľadiska je zaujímavé aj to, odkiaľ a z ktorej oblasti, a z ktorého štátu vystaňovalé skupiny Slovákov pochádzali. Väčšia enkláva krajanov žije v provincii Chaco na severe v subtropickej oblasti. Táto susedí s provinciou Formosa a na západe s Paragujom. Enkláva má roztrúsený

charakter, pričom slovenské osídlenia sa nachádza, či v hlavnom meste provincie Reistencia, pozn.: názov mesta znamená v španielčine odolnosť, odpor, keďže pôvodné obyvateľstvo tu dlho odolávalo španielskym dobyvateľom. Potomkov Slovákov nájdeme aj v dedinách a v mestách Roque Sáenz Peña, v San Bernarde, v LaTigra, vo Villa Angela, v Castelli a inde. Slováci sem prichádzali v prvej polovici 20. storočia v dôsledku veľkej hospodárskej krízy, či už zo Slovenska z rôznych regiónov a taktiež aj z Dolnej zeme, najmä Slováci, ktorí už ku koncu 18. storočia a v 19. storočí emigrovali zo Slovenska na Dolnú zem. Z národopisného hľadiska je táto enkláva rozmanitá, keďže tam žijú potomkovia Slovákov, pôvodne reemigranti z Bulharska, z Rumunska, ale aj z Vojvodiny. V ich tradičnej kultúre možno pozorovať niektoré rezíduá dolnozemskej kultúry, pričom pre týchto krajanov je osobitým zreteľom ich evanjelické vierovyznanie po predkoch. Slováci pôvodom zo Slovenska, z vtedajšej Masarykovej Prvej ČS republiky sú zväčša katolíci.

- Prvá slovenská evanjelická škola v Bajo Hondo
- V roku 2013 p. Bartoš v Argentíne podnikol Mikulášske prekvapenie. Oproti domácejmu Papa Noelovi, ktorý v decembri, v čase nastávajúcich horúčav navštevuje deti, Argentínski krajanovia sa mali možnosť zoznámiť aj s mikulášskou tradíciou tak, ako je na Slovensku. Keďže Papa Noel sa skôr podobá na Santa Klauza, dojemné bolo spontánne zvolanie: Papa Francesco!... Detský divák si pustil uzdu na vlnách predstavivosti...

nich neprijateľná. Zásľuhu na rozvoji slovenskej školy mal najmä evanjelický pán Farár Ján Evin. Takto Slováci na kolektívnom základe kúpili pozemok a tam si zriadili vlastnú vzdelávaciu inštitúciu. Učítelia boli z evanjelického prostredia. Slovenská škola v Saenz Peña fungovala až do polovice päťdesiatych rokov 20. st., keď Argentína po celej krajine zaviedla jednotný štátny vzdelávací systém.

Čomu sa dnes prevažne venujú?

Dnes krajanovia v Chacu ešte stále žijú a pracujú ako poľnohospodári na tzv. čakrách. To by sa dalo voľne interpretovať ako hospodárska usadlosť s hospodárskymi budovami a príslušnými pastvinami a pozemkami. Pasú sa tam kravy, pričom čakrár, ktorý vlastní stádo menej ako 100 kusov rožného statku sa považuje za chudobného súkromne hospodáriaceho roľníka. Na poliach, ktoré obkolesujú čakry sa pestuje bavlna, sója, kukurica, v menšom aj obilie či zelenina. Čakrársky spôsob života v 21. st. upadá. Mladí nechcú pracovať na poliach a sťahujú sa do miest. Aj spomenuté výkyvy počasia poľnohospodárom neprajú. Rovnako aj konkurencia lacných poľnohospodárskych produktov z Ázie. Pri pretrvávajúcych suchách či dažďoch, čo je spojené aj s rozsiahlymi potopami, vždy mi zide na um modlitba a pieseň z JKS č. 496 a 497 ako prosba za priaznivé počasie... Zrelela hodnou enklávou, kde taktiež žijú naši krajanovia, je jeden a pol miliónové Rosario. Potomkovia Slovákov tu pracujú v priemysle a v oblasti služieb. Ale nájdeme medzi nimi aj vysokoškolsky vzdelaných ľudí, podobne ako aj v Chacu. >>>

Prečo odchádzali do Južnej Ameriky?

Dôvodom na opustenie starej vlasti bola zlá sociálna a ekonomická situácia rodín v dôsledku svetovej hospodárskej krízy po prvej svetovej vojne. V novej krajine Slováci dostali prisľub na lepší život, pričom Argentínska republika pristupovala k vtedajším ekonomickým migrantom veľkoryso. Roľníci dostali zdarma kus zeme, ktorá však bola bohato zarastená vegetáciou a s obrovskými stromami. Rodiny čakala mimoriadne ťažká a doslova otrocká

práca lesy vyklčovať, pôdu skultivovať a až potom hospodáriť.

Na život argentínskych Slovákov dopadla aj československá politika bývalého spoločného štátu Slovákov a Čechov. Vo vtedajšom centre krajanovského života v meste Saenz Peña, stavebná Praha finančne podporila vznik školy pre deti najmajších Čechov a Slovákov. Slováci školu čoskoro odignorovali a založili si vlastnú na evanjelickej báze. Pretože československá, čiže česká jazyková, kultúrna a náboženská indoktrinácia bola pre

Akú úlohu hrá hlavné mesto pre Slovákov? Ktorí významní Slováci tam žili a žijú?

Hlavné mesto Buenos Aires sa stalo centrom, najmä pre politickú emigráciu prvej Slovenskej republiky po roku 1945. Žije tam aj skupina intelektuálov, potomkov niekdajších činiteľov z obdobia Slovenského štátu.

Medzi najvýznamnejších predstaviteľov argentínskeho politického exilu patrili vzdelanci: Jozef Cíger Hronský, ktorý spolu opäťom Teodorom J. Kojišom, J. Lachom, Stanislavom Mečiarom, Jozefom Cincíkom, Rudolfom Dilongom, Mons. Františkom Fugom, Mikulášom Šprincom, Ernestom Žatkom, Štefanom Polakovičom, Gorazdom Zvonickým a mnohými ďalšími v roku 1959 založili a rozvíjali Zahraničnú Maticu slovenskú. Táto inštitúcia niekoľko rokov suplovala, v tom čase ideologicky nalinkovaný rozvoj kultúry, umenia a sčasti aj vedy na Slovensku, pričom v Buenos Aires sa rozbehla nielen vydavateľská činnosť Zahraničnej Matice, ale aj národnobuditeľská a osvetová v západnom krajskom zahraničí.

Na Jozefa Cígera Hronského si spomína aj pani Marybel Engelsová, jedno so 17 detí niekdajšieho veľmi bohatého argentínskeho podnikateľa Stewerlinka. Ten vlastnil textilnú továreň v meste Lujan. Jeden raz išiel podnikateľ z nedeľnej bohoslužby a všimol si príležitostného maliara pred kostolom, ktorý si takto zarábal na živobytie. Bol to Jozef Cíger Hronský. Majiteľ továrne mu ponúkol prácu, pričom z výborného maliara sa čoskoro vyklúčil výborný návrhár textilných vzorov a dekorácií, navrhovateľ chrámových vytráží, dokonca neskôr aj architekt. Hronský v Lujáne navrhol športový štadión, miestny cintorín, časť domu podnikateľa Stewerlinka, ale aj továrnikovú súkromnú kaplnku.

Počase sa podnikateľova rodina s Jozefom Cígerom a s jeho pani manželkou Valikou zblížila, pričom Hronský sa stal guvernantom Stewerlinkových detí. Pani Marybel Engelsová sa pri spomienke na seňora José, ako Hronského

pomenovali, doslova zadúšala plačom. Hovorila o ňom ako o vysoko vzdelanom mužovi, ktorý učil Stewerlinkove deti európskej kultúre a zvyklostiam.

Opísala ho aj ako muža hľbokej viery, ktorého bolo vídať s pátričkami v rukách pri modlitbe ruženca.

Sú v okolí aj iné významné enklávy Slovákov?

Ďalšia významnejšia enkláva argentínskych Slovákov je v Berissa asi 70 km od Buenos Aires. Tu sa usadili potomkovia Slovákov zo Slovenska a zväčša pracovali v niekdajších potravinárskych závodoch Frigorífico, najmä pri spracovaní mäsa, vtedy významného exportného artikla Argentíny.

Keď ide o kultúrne a historické povedomie našich krajanov v Argentíne,

• Predkovia argentínskych Slovákov nastupujú na cestu do Zámoria

slovenská identita vo svete, ale aj doma na Slovensku stojí na troch pilieroch: jazyk, ľudové tradície, zvyky a obyčaje a viera na kresťanskom základe. V neprospech uchovania a prežitia slovenskosti v Argentíne stojí hneď niekoľko faktorov. Tieto kontinuálne pôsobia na ucelené krajské komunity. Samotný proces jazykovej a kultúrnej asimilácie sa začal už v deň príchodu Slovákov do nového kultúrneho a jazykového prostredia. Napriek faktu, že argentínski Slováci si udržovali identitu po predkoch aj prostredníctvom krajských spolkov, bola to aj záruka, že slovenský jazyk pretrvá. Počas stretávok na nedeľných besiedkach sa slovenčina prenášala aj na deti.

Zažili Slováci v Argentíne aj ťažké obdobia?

V 70. rokoch 20. st. a na začiatku 80. rokov, v čase vojenských diktatúr, Slováci v Argentíne sa prestali schádzať na verejnosti. Zo strany diktatúry boli identifikovaní s tamojším slovanským prostredím na ktoré politická kultúra v Argentíne, v tom čase, nazerala ako na potencionálne podhubie pre komunistické myšlienky. Predovšetkým z dôvodu stotožňovania všetkých Slovanov so Sovietskym zväzom. Toto malo priamy dopad na argentínske spolky a na ich aktivity. Hoci krajanová spolková činnosť bola na konci 80.

rokov 20. st. oživotvorená, v meste Rosario, v Chacu v mestách Saenz Peña ale aj v Resistencii vznikli spoločné česko-slovenské spolky.

Rozmanité prejavy identity a kultúrne rezíduá krajanov sa takto začali zmiešavať do špecifického prejavu československej identity v Argentíne.

Slovenská identita, napríklad v Berisse, prežíva, pričom tam funguje aj Slovenský klub a dva detské folklórne súbory. Ďalej v Buenos Aires na ulici José Marmol a v Saenz Peña pôsobí Circulo de descendientes Eslovacos del Chaco – Okruh potomkov Slovákov v Chacu. Circulo v Chacu až donedávna

viedla seňora Ana Satina, ktorá bola v minulosti poslankyňou provincie Chaco. V Union Checoslovaca je česko-slovenský klub v Saenz Peña a pochvaľuje sa veľmi bohatou činnosťou. Klub odkazuje na prvorepublikové česko-slovenské tradície, pričom prevažuje čechoslovakistický prístup. Česi majú v tomto meste aj kolektívne poľnohospodárske družstvo, ktoré pozitívne vplýva aj na život čs. spolku. Cooperatív podporuje aj česko-slovenský klub a čs. múzeum. V Resistencii existuje spolok, ktorý tvoria tamojší evanjelici, predovšetkým z Dolnej zeme. Ich spolok sa nazýva Všichni spolu.

Aký vplyv má súčasná všeobecná liberalizácia na život tamojších kresťanov?

Kresťanská viera ako špecifický identitotvorný faktor, dnes nielen v Argentíne, prežíva krízu. Aj z dôvodu prenikania neoliberalných, resp. neomarxistických prvkov do tamojšieho katolíckeho prostredia, rovnako aj do evanjelického. Nemalý počet krajanov už oslovili a zlákali početné sekty, ktoré v Južnej Amerike hojne pôsobia. Na prejave viery jednotlivcov sa sekulárne trendy prejavujú aj synkretizmom so sekulárnou spoločnosťou. A to v rôznych pohľadoch na vieru, na liturgiu, ale aj na rozmanité interpretačné súvislosti pre praktizovanie katolíckeho učenia v živote jednotlivca a pod.

Poznáte nejakých misionárov, ktorí tam zo Slovenska pôsobili? Mali sme tam dlhé roky verbistu zo Slovenska.

Áno, v minulosti v Argentíne 40 rokov pôsobil verbista Páter Ján Nemčík SVD. Určitý čas aj františkáni Gorazd Zvonický a Rudolf Dilong. Tiež aj salezián Vojtech Zeman SBD. Ich činnosť bola viazaná predovšetkým na krajanov v Buenos Aires. V súčasnosti pôsobí v susednom Uruguaji páter Ľudovít Caudt. Je misionárom Rodiny Panny Márie a rodákom z Bratislavskej Dúbravky. ~

Ak nosíš v sebe nebo, nájdeš ho všade...

■ Text a foto: Sr. Bernadeta Slavkovská SSPS

V roku 2006 bol v našom provinciálnom dome Misijnej kongregácie služobníc Ducha Svätého zriadený domov sociálnych služieb zasvätený ochrane sv. Jozefa.

Najprv zariadenie slúžilo našim sestrám, ktoré tu dožívali v tichu a pokojí roky prežité po mnohých útrapách z čias komunizmu. Tak ako ony venovali svoje mladé roky práci a pomoci v domoch sociálnych služieb deťom a starým ľuďom v českom pohraničí, tak teraz mohli prijať pomoc a útechu od svojich mladších spolusestier.

Postupom času prešlo naše zariadenie na poskytovanie pomoci a služby laikom, a to ženám, ako odpoveď na situáciu a potreby doby. V súčasnosti poskytujeme naše služby 20 klientkám, ktoré sú v dôchodkovom veku. Službou lásky, potrebnej odbornej starostlivosti, pomoci a snahou o spokojnosť klientok a ich rodinných príslušníkov, vytvárame miesto domova s primerane poskytovanými službami. Naša služba sa dotýka oblasti duchovnej, zdravotnej a sociálnej.

Klientky majú priamo z oddelenia prístup do kaplnky, kde sa môžu zúčastňovať denne sv. omše, našich modlitieb, adorácii, rôznych slávností sestier a rôznych akcií s duchovnou náplňou. Pre imobilných, ktorí sa nemôžu zúčastňovať bohoslužieb v kaplnke, je zabezpečený rozhlasový prenos priamo do izieb. Z príležitosti dňa chorých majú možnosť prijať sviatosť

pomazania chorých, ale aj príležitosť, v prípade potreby.

V rámci sociálnej terapie majú možnosť pod vedením sociálnej sestry Mgr. Andrei Hlaváčkovej zúčastňovať sa art terapie, cvičenia, kreslenia, čo im napomáha udržiavať sa v zručnosti a v pohybe. Spoločné čítanie im zasa pomáha v tréningu pamäte a v biblioterapii.

Pod vedením riaditeľky domova, Mgr. Anety Jassovej, ktorá je zároveň aj zdravotnou sestrou, majú obyvateľky zaistenú všestrannú zdravotnícku pomoc. Dobrú spoluprácu máme s obvodnou lekárkou MUDr. Ludášovou, so zubnou lekárkou MUDr. Mendelovou a s miestnou lekárňou. Veľkou a ochotnou pomocou je nám nitrianska ADOS-CHARITA.

Obecný úrad tiež venuje svoju pozornosť našim klientkam pri rôznych príležitostiach, ako je: mesiac starších, MDŽ, Vianoce. Pekná spolupráca je aj s miestnou Materskou školou ROHÁČIK. Obyčajne deti prichádzajú k nám, aby nás potešili básničkami, tančekmi a rôznymi scénkami. Využívajú k tomu rôzne príležitosti.

Náš dom má rozsiahlu záhradu a dvor. Obyvateľky majú možnosť využívať jej chodníky, altánok a miesta oddychu. Tešia sa tomu aj tie na vozíčkoch, ktoré využívajú bezbariérový prístup. Záhrada a dvor im poskytujú hlavne v lete skoro celý deň možnosť pobytu na čerstvom vzduchu, či už na slniečku, alebo v tieni stromov. Rady si pripomíname meniny a narodeniny

či už klientok, alebo aj zamestnancov, pri ktorých sa obšťastňujeme pesničkou a nejakou drobnosťou.

Neboli by sme domovom bez obetavej služby pani riaditeľky, sociálnej sestry, opatrovateliek, upratovačky, práčky, kuchárov a mnohých ďalších

Boh áno, Cirkev nie

■ Text: Notker Wolf (pozn.ed.: skráténé)

Jedna moja známa mi pred časom napísala, že je celá podráždená z Ríma a z pápeža a že už zažila dosť sklamaní aj zo strany svojho farára. Rozhodla sa, že z cirkvi vystúpi. Čo som jej mal odpísať?

Áno, mnohí ľudia cirkev opúšťajú. Každý z nich má svoje dôvody. Niektorí považujú Boha len za ilúziu a už nechcú počuť nič o milosti a vykúpení. Iní sa domnievajú, že môžu veriť v Boha bez toho, že by boli členmi cirkvi. A mnohí sú sklamaní zo svojho kňaza či z politiky, ktorú cirkev vedie. Tak ako táto moja známa.

Všetky tieto dôvody mi pripadajú dostatočne vážne. Ale predstavme si: zrazu žiadny pápež, biskup a ani kňaz by už neohlasoval posolstvo lásky k blížnemu. Nikto by už otvorene nepovedal, ako ľahko sa človek stáva vratkým a nemá sa čoho pridržať, ak sa zaoberá len sám sebou. A nikto by nám už nepripomínal, že sme stvorení na Boží obraz a že ľudský život je posvätný.

Tej mladej žene som odpísal, že jej dobre rozumiem. Pokiaľ by sklamanie z cirkvi bolo dôvodom na odchod z nej, už dávno by som musel odísť i ja. Tiež mi v nej kadečo vadí. Ale moja viera nie je závislá na ľuďoch a ich úzkoprsosti. Na to je pre mňa príliš cenná. Kvôli žiadnemu hnevu by som neopustil spoločenstvo bratov a sestier v modlitbe a nevzdal by som sa prežívania Božej prítomnosti v kruhu veriacich počas slávenia svätej omše.

Teší ma, že podobne zmýšľa stále viac ľudí a po rokoch náboženskej ľahostajnosti sa znovu vracajú do cirkvi. Mnohí preto, lebo si založili rodinu a chcú dať svojim deťom zmysel pre duchovné hodnoty. Iní potrebujú miesto stíšenia. Ďalších znovu začalo zaujímať, čo hovoril Ježiš. Mnohí majú potrebu dištancovať od sveta, ktorý hľadá šťastie len v konzume a zábave.

Moja známa sa, mimochodom, vrátila do cirkvi. Ako dobre, že som vtedy nerezignoval. •

zamestnancov nášho domova. Aj my, rehoľné sestry, si nachádzame čas, aby sme sa vzájomne počúvali a povzbudzovali. Vzájomné porozumenie, tolerancia, ochota, trpezlivosť, obetavosť, ale aj odpúšťanie

a vďačnosť, patria do nášho každodenného programu.

... Ak nosíš v sebe nebo, nájdeš ho všade...

Sr. Bernadeta Slavkovská SSpS

Hojenie zranených vzťahov

Kniha na pokračovanie: časť IX.

■ Text: Martin H. Padovani

■ Foto: Tim Marshall, unsplash.com

Intimita so sebou

Ako začíname dosahovať túto intimitu? Intimita sa začína, keď začíname rozvíjať hlboký pocit vedomia seba a potom hlboký pocit uvedomovania si druhých. V prvom rade a predovšetkým je nutné, aby sme dosiahli intimitu so sebou. Uvedomiť si seba znamená byť v styku so svojím vnútorným svetom – svojimi myšlienkami, postojmi, názormi, predovšetkým so svojimi potrebami a citmi; ba aj so svojimi úzkosťami a neistotami, azda aj s pocitmi depresie.

Nie vždy sme v styku so svojím vnútorným svetom či vedomím si toho, čo sa odohráva v našom vnútri, avšak táto úroveň uvedomovania nie je vždy nutná. Väčšia časť nášho všedného života prebieha rutinne, no keď celý svoj život prežívame takýmto spôsobom a opomíname nájsť si čas na zamyslenie nad tým, čo sa v ňom deje, potom nie sme v styku so sebou.

Byť v styku so sebou, uvažovať nad svojimi myšlienkami a pocitmi v určitých chvíľach dňa je nutné, ak máme nájsť v našom živote zmysel a celistvosť. Musíme vytvoriť spojené úsilie, aby sme si každý deň vybrali pre seba oddychový čas a uvažovali nielen o tom, čo sa stalo, ale aj o tom, ako sme sa cítili a ako sme zmýšľali, čo sa týka toho, čo sa stalo, a ako sme vnímali svet okolo seba počas toho či onoho zážitku. Mohla to byť nejaká tragická udalosť v správach alebo náhle

onemocnenie drahého priateľa, alebo aj city zranené drsnou poznámkou. Často odporúčam ľuďom, aby si na záver dňa zaradili oddychový čas na rozmyšľanie a modlitbu, aby tak spracovali, čo sa im prihodilo počas onoho dňa.

Je udivujúce, koľko nespracovaných zážitkov v sebe nosíme. Nečudo, že sa dostávame do stavu, akoby sme zapadli do bahna, a sme jednoducho neistí v tom, čo cítime a čo si myslíme o mnohých otázkach. Nie sme v styku so svojimi zraneniami, otrasmi, sklamaniami a stratami. Dokonca nie sme si vedomí

Byť v styku so sebou, uvažovať nad svojimi myšlienkami a pocitmi v určitých chvíľach dňa je nutné, ak máme nájsť v našom živote zmysel a celistvosť.

ani svojich radostí, prekvapení, šťastných, spokojných životných chvíľ. Dôsledkom toho je, že jednotlivé dni splývajú, až môžeme dospieť k životu, ktorý sme nespracovali, o ktorom sme neuvažovali a ktorý sme občas potlačili.

Keď však príde do styku so sebou, rozvineme vhlad, ktorý je porozumením tomu, čo si myslíme, ako cítime a prečo sa tak správame. Keď získame vhlad do seba, zakusujeme závan Ducha Svätého účinkujúceho v nás, ale Boh pôsobí v nás len vtedy, keď my s ním spolupracujeme. Keď zvykne uvažovať, Boh osvetľuje náš život.

Práve v tejto súvislosti začíname chápať otázky, ktoré máme o sebe.

Pomocou novo získaných vhladov do seba sme potom schopní postúpiť do ďalšieho štádia, ktoré je oveľa ťažšie a ktoré ja nazývam integráciou. To znamená dať dohromady svoje životné skúsenosti a v dôsledku toho dosiahnuť zmenu vo svojom živote, ktorý, ako sme si možno uvedomili, bol nezriedka ovládaný skúsenosťami z minulosti. To všetko potom vedie k intimitě a blízkosti k sebe. Vedie to k nájdeniu celistvosti, k hlbšiemu poznaniu seba, k tomu, že pociťujeme pohodu, čo sa týka seba i toho, čo si myslíme a čo pociťujeme. Znamená to, že dosahujeme akýsi druh sebazpoznania a prijatia seba a svojej minulosti.

Prvým a najdôležitejším vzťahom, ktorý máme, je vzťah so sebou. Ak sa so sebou necítime dobre, ak nie sme so sebou v styku, ak sa nepoznáme,

ako by sme mohli dosiahnuť úroveň intimity s druhým? V našich vzťahoch s druhými sa môžeme o sebe veľa naučiť, keď sa pri styku s nimi sústreďujeme na pocity a myšlienky, ktoré sa v nás prítom vynoria.

Intimita s druhým

Byť v intímnom vzťahu k druhej osobe znamená byť v styku s jej vnútorným svetom. Znamená to, že vieme, čo si myslí, čo vníma, čo potrebuje a, predovšetkým, čo cíti. Toho všetkého sa musí týka vzájomné zdieľanie. Tento typ otvoreného a úprimného odhľadania privodí hlbšiu úroveň dôvery vo vzťahu. Takúto intimitu možno vypesťovať iba postupom času. Vyžiada si to tvrdú prácu. Nejestvuje rýchla cesta, ako ju dosiahnuť. Nárokuje si to čas a zobrať na seba riziko. Zakúsime nezdar, sklamanie, zranenia, hnev, zmätko a konflikt.

Stať sa druhému citovo blízkym občas bolí a musíme byť schopní zniesť určitú mieru zraniteľnosti. Postupne, ako sa staneme vzájomne otvorejší a úprimnejší v sebaodhaľovaní, prehľbíme svoju vzájomnú dôveru. Dôvera je závažnou zložkou pri rozvoji intimity. Je základom, na ktorom je milujúci vzťah založený.

Aby sme dosiahli intimitu s druhým, musíme sa s ním deliť o svoje slabosti, sklamania, frustrácie, ako aj radosti a spokojnosť. Aby sa intimita uskutočnila, musíme si navzájom jasne povedať, ako zmyšľame o svojich prežitých skúsenostiach a o spoločných zážitkoch a ako ich cítime. To znamená, že musíme pravidelne hovoriť o tom, čo sa nám stáva a ako sa cítime, čo sa týka toho, čo sa deje či nedeje medzi nami, a aké pocity v nás to všetko vyvoláva.

Dovolíme, aby sa jeden deň prelietal do druhého len tak? Ak áno, napokon

sa v nás vybudujú citové zábrany, citové zábrany vytvorené nahromadením nevyjadrených a nerozriešených zážitkov. To je prekérna situácia, v ktorej sa nachádza tak veľa manželských párov. Keď k tomu dôjde, dosiahnutie intimity je znemožnené. Pomyslime si na frustráciu, ktorú pociťuje tak veľa manželiek, keď na otázky položené manželovi po jeho návrate z práce: „Aký bol deň? Čo nové sa prihodilo?“ dostanú každý deň tú istú odpoveď: „Nič.“ Odpovede ako táto bránia ľuďom podeliť sa o prežitú skúsenosť. Na druhej strane tieto zdanlivo nedôležité okamihy poskytujú neoceniteľnú príležitosť na vzájomné spoznávanie a na vstup do sveta druhého.

Otvorená a úprimná komunikácia, vrátane pozorného počúvania, je schopnosť, ktorou sa stávame k sebe navzájom citlivými. Vzájomná necitlivosť v našich vzťahoch, najmä manželských a rodinných, bráni intimitě, aby sa stala skutočnosťou.

Niekedy nás obchádza strach zo zlyhania alebo spomienka na predchádzajúce zlyhanie vo vzťahoch. Nie sme si istí, či chceme, aby sme boli poznaní, a bojíme sa, že nebudeme prijatí či pochopení. Azda budeme zranení alebo nás nebudú mať radi, alebo nás budú považovať za nedokonalých, nevypočujú nás alebo nás zavrhnú. Keď boli naše predchádzajúce skúsenosti také alebo keď nás diabolsky mučia podobné spomienky z našej pôvodnej rodiny, budeme sa báť podstúpiť riziko pri pokuse rozvinúť intímny vzťah.

Nie je teda div, že ľudia sabotujú možné intímne vzťahy. Kým nie sme ochotní čeliť bolesti, ktorá sprevádza dosahovanie intimity, vyrovnáť sa so svojimi nezdarmi a vziať na seba príslušné riziko, nebudeme v stave okúsiť ovocie intímnosti. Práve preto sa zhaťí toľko nezrelej pohlavnej aktivity. Je pokusom o získanie intimity, no predstavuje skratku, ktorá chce obísť bolesť z toho, že sa stávame pevne zakorenení v živote toho druhého. ~

Guy Gilbert: Moja cesta ku kňazstvu

■ Text: Guy Gilbert, *Srdce v ohni*

■ Foto: denvercatholic.org

Ked' som vo svojich trinástich rokoch oznámil svojmu otcovi, že sa chcem stať kňazom, našťastie práve sedel, inak by to s ním asi riadne seklo. Medzi svojimi pätnástimi súrodencami som bol zvlášť náročným dieťaťom a nikto ani nepomyslel, že by to mohlo byť viac ako len trafená myšlienka.

Ani kňazovi som sa neodvážil oznámiť, že som pocítil silné povolanie ku kňazstvu. Mal som od neho „výsadu“ dva roky nechodiť na hodiny náboženstva pre hyperaktivitu, ktorá ma chytala v kostolných laviciach.

V seminári som občas uvažoval, že cestu kňazskej služby opustím. Desať rokov som čítal, počúval a recitoval evanjelium. Pripadalo mi nádherné, fascinujúce. To, že som objavil jeho krásu, mi pomohlo, aby som vydržal. Zvlášť dvadsiata piata kapitola Matúšovho evanjelia: „Keď som mal hlad, rozdelil si sa so mnou o obed? Keď som bol pre teba cudzincom, otvoril si mi svoje dvere? Keď som bol v base, zašiel si za mnou na návštevu? Keď som bol chorý, priniesol si mi svoj úsmev?“ „Čo si učinil jednému z mojich najmenších bratov, mne si učinil.“ Túto pasáž čítam vždy s rovnakým úžasom. Ako mladý seminarista som bol z nej ohromený. Po šesťdesiatich troch rokoch vo mne roznekuje oheň... rovnako mladistvý.

Lenže skoro som si všimol, že medzi tým, čo čítam a tým, čo vidím v živote niektorých svojich učiteľov, je priestupný rozdiel. Pripadal som si spútaný, zotročený často absurdnými a tvrdými príkazmi, ktoré ak som neuposlúchol, za trest som musel nekonečne pochodovať dokola s ružencom v ruke a so zákazom rozprávať sa. Hovorievali mi, že mám

prežívať radosť, tú som však na tvárach tých, ktorí ma viedli, nevidel. Iní kňazi zo seminára však zanechali vo mne stopu na celý život. Svojím životom mi ukázali, že tú výzvu, ktorú mi dalo evanjelium, musím začať naplňať.

S rozochvením si spomínam na 3. júl 1965, keď som sa zmámený radosťou zveril do služby Cirkvi. Biskup sa ma opýtal: „Guy, sľubuješ, že celý svoj život zasvätiš službe Bohu službou lásky, službou druhým?“ a ja som odpovedal po latincky: „Promitto.“

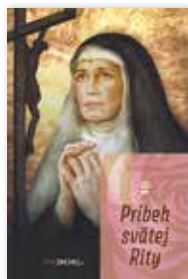
Krátko po vysviacke som raz v noci kráčal prázdnu ulicou a na chodníku som stretol asi dvanásťročného chlapca. „Ako sa voláš?“ „Alain.“ „Mal by si sa vrátiť domov,“ povedal som mu. „Nechcem...“ „Prečo?“ „Dostávam najesť až po psovi z jeho misky.“ „Tak poď, nasadni!“ Nasadol ku mne na motorku. V tú noc ostal so mnou na fare. A ostal tam sedem rokov. Bolo to zložité. Ale nechcel som mu povedať: „Tak bež sa zasa najesť zo psej misky!“

Najprv bolo medzi nami hrozivé mlčanie, ktoré trvalo asi rok. Nehovoril ani neodpovedal, len sa díval niekam ponad mňa a akoby bol stále v strehu. Každý večer sme spolu jedli. Jedného dňa som mu povedal: „Alain, prídem o deviatej. Urob kašu.“ Oneskoril som sa, a tak tú kašu o desiatej ohrial. A potom o jedenástej. Keď som o polnoci dorazil, spal s hlavou v tanieri. Bolo z neho cítiť pivo. A práve z tých alkoholových výparov a omámený spánkom prvý raz ku mne prehovoril: „Mal som sen. Blížila sa ku mne nejaká ruka. Tá ruka bola tvoja. Guy, ak sa na mňa vykašleš, je koniec...“

Alain pozvoľna prevrátil môj kňazský život naruby. Stále odo mňa chcel, aby som pomohol niektorému z jeho kamarátov. A ja som pochopil – prišlo to ako „zjavenie“ – že moje miesto je medzi najzraniteľnejšími. To on ma zaviedol k svojmu druhom z ulice a behom niekoľkých rokov urobil zo mňa vychovávateľa mladých na okraji spoločnosti.

Keď som vstúpil do seminára, sníval som o tom, že zo mňa bude dedinský kňaz obklopený sľepkami a králikmi. Vždy som mal rád vidiek a jeho životný rytmus, mesto som nikdy neznášal. Dnes sa pri tejto spomienke usmievam. Alain a mladí z ulice ma zaviedli inam. Od tej doby sú mojou farnosťou ulice, väzenia, krčmy v jednej z najväčších metropol sveta! Neminie deň, aby som sa Bohu za to nepoďakoval. ∞

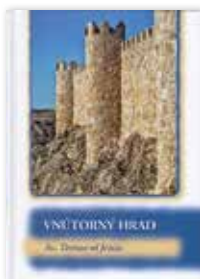
Príbeh svätej Rity
André Bonet

Autor vo svojej knihe rozvíja životný príbeh jednej z najobľúbenejších svätíc súčasnosti, patrónky nemožných vecí, augustiniánky svätej Rity z Cascie. Pri čítaní si zamilujeme svätú Ritu a pocítíme túžbu napodobniť príklad jej života. **192 strán; cena: 9,90 eur**

Skroť svoje nepokojné srdce
John Burns

Dielo Františka Saleského Návod na nábožný život už vyše štyristo rokov slúži ako príručka na živšie a autentickéjšie kráčanie v Ježišových šľapajach. Otec Burns mu teraz v knihe Skroť svoje nepokojné srdce dáva nový šat. **212 strán; cena: 8,90 eur**

Vnútrotný hrad
Svätá Terézia od Ježiša

Táto kniha je najzrelším dielom známej svätice. Svätá Terézia v knihe ponúka pohľad do duše každého človeka. Duše, ktorá je miestom stretnutia s Bohom, miestom tak vzácnym a krásnym, ktoré potrebujeme nanovo objaviť. **233 strán; cena: 10 eur**

Zázrak v Cove da Iria

Kto by nepoznal príbeh troch pastierikov, nech si určite prečíta toto pútavé dielo od autora *Wilhelma Hünermanna*, ktorého romány majú veľký ohlas po celom svete. Autor celý príbeh dôkladne preštudoval a napísal román, ktorý sa opiera o skutočné fakty. **185 strán; cena: 7,90 eur**

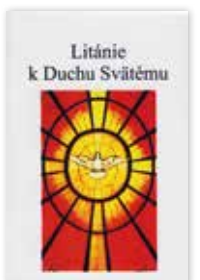
Zasvätenie sa Ježišovi skrze Máriu
Ed Broom

Svätý Ľudovít Mária z Montfortu vo svojom diele *O pravej úcte k Panne Márii* hovorí, že najrýchlejšia, najkratšia a najjednoduchšia cesta k Ježišovi vedie skrze Preblessenú Pannu Máriu. **200 strán; cena: 10,90 eur**

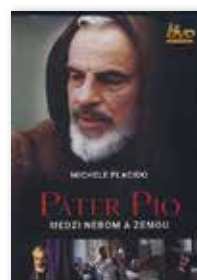
Jeruzalemská Biblia
Preklad Antona Boteka, (stredný formát)

Moderný jazyk Botekovho prekladu v spojení s úvodmi, komentármi a margináliami robia z tohto vydania Svätého písma spoľahlivý zdroj svetla, inšpirácie a duchovného povzbudenia. **2588 strán; cena: 44 eur**

Litanie k Duchu Svätému
brožúrka

Populárna modlitba zvlášť pri príležitosti sviatku Zoslania Ducha Svätého. **8 strán; cena: 0,80 eur**

Páter Pio
– Medzi nebom a zemou 2021

Film realisticky zachytáva významné momenty zo života svätého Pátra Pia a ponúka odpovede na otázky spojené s prežívaním utrpenia v rôznych podobách. **2x92 min; cena: 9,90 EUR**

Objednávaci kupón objednávam si záväzne na dobierku uvedené tituly:

počet ks	stručný názov	cena
-		
-		
-		
-		

Meno a priezvisko:

Ulica:

Mesto, PSČ:

Podpis:

Tel.:

Mariánska úcta v živote sv. Arnolda

■ Text: P. Peter Dušička SVD

■ Foto: Korneliusz Konsek SVD

Hovorí sa, že máj je najkrajším mesiacom roka. Prečo? Lebo príroda sa zjavuje vo svojej plnej kráse, všetko kvitne a vonia. Keď si Cirkev uctieva máj ako mariánsky mesiac, chce tým dať najavo niekoľko súvislostí. Jednak v duchu dávnej tradície chce z vďačnosti venovať tento najkrajší mesiac najkrajšej žene medzi ženami – Prebлахoslavenej Panne Márii. Zároveň chce dať aj najavo, že tak ako sa príroda prebudila k životu a okrášlila svet kvetmi, tak sa aj v Panne Márii po dlhých stáročiach čakania „prebudil čas spásy“ a ona priniesla svetu ten najkrajší kvet – Ježiša Krista.

V tejto úvahe na mesiac máj sa preto aj my budeme venovať téme mariánskej úcty v živote sv. Arnolda Janssena. Život nášho zakladateľa bol už od samého začiatku preniknutý hlbokou úctou k Panne Márii. Mohli by sme povedať, že spolu s materským mliekom prijímal do seba aj hlbokú úctu k Matke Božej. V jeho rodnom dome sa od októbra do konca apríla každodenne modlievali po večeroch ruženec a praktizovali aj iné mariánske pobožnosti. O Arnoldovej matke sa napríklad píše, že ako „horlivá mariánska čiteľka starala sa v rodine o krásne májové pobožnosti a o častú modlitbu ruženca. V máji zriadila doma v najlepšej izbe bohato ozdobený májový oltár. Tam zhromaždila celú rodinu a modlili sa kľačiaci“.

Dôležitú úlohu vo vzťahu Arnolda k Matke Božej zohralo aj mariánske

pútnické mesto Kevelaer, vzdialené od jeho rodného mestečka Goch len 13 kilometrov. V Kevelaeri sa uctieva Panna Mária pod titulom Consolatrix afflictorum – Potešenie zarmútených. Púte z Gochu do Kevelaeru, čo je len 2 hodiny peši, sa konávali veľmi často a chodievala tam aj Arnoldova rodina. Arnold si tento zvyk zachoval a neskôr, po založení misijného domu v Steyli, so svojimi spolubratmi pravidelne peši putoval do Kevelaeru; trvalo to asi 6 hodín.

Preto neprekvapuje, že to boli práve mariánske sviatky, ktoré súviseli s významnými míľnikmi v jeho živote.

...tak ako sa príroda prebudila k životu a okrášlila svet kvetmi, tak sa aj v Panne Márii po dlhých stáročiach čakania „prebudil čas spásy“ a ona priniesla svetu ten najkrajší kvet – Ježiša Krista.

V Münsteri bol vysvätený za kňaza 15. augusta 1861 na sviatok Nanebovzatia Panny Márie. Všetky tri rehoľno-misijné kongregácie založil na sviatky Panny Márie. Na narodenie Panny Márie 8. septembra 1875 to bola Spoločnosť Božieho Slova, 8. decembra r. 1889 na sviatok Nepoškvrneného počatia Panny Márie založil misijnú kongregáciu Služobník Ducha Svätého a r. 1896 na ten istý sviatok aj kongregáciu Služobník Ducha Svätého ustavičnej poklony.

P. Arnold videl v Panne Márii vzor úplného oddania sa Bohu a túžby žiť

iba pre neho. Preto veľmi obľuboval sviatok Obetovania Panny Márie 21. novembra. Každý rok počas tohto sviatku hovoril s nezvyčajným zápalom a nadšením o tom, ako sa Panna Mária zsvätila Bohu už v detskom veku, opustila svoj rodičovský domov a tomuto rozhodnutiu zostala verná po celý život. Takto sa stala vzorom obetovania sa aj pre misionárov. Jeho vzťah k tajomstvu tohto sviatku vidno aj z toho, že vždy keď cestoval do Ríma, navštívil aj Baziliku sv. Petra, kde išiel aj k nádhernej mozaike, znázorňujúcej obetovanie Panny Márie. Keď boli s ním študenti, aj ich vzal so sebou, aby išli aj oni pozdraviť Nebeskú Matku.

Keďže v centre Arnoldovho duchovného života bola Najsvätejšia Trojica, uctieval si Pannu Máriu aj vzhľadom na jej vzťah k jednotlivým osobám Najsvätejšej Trojice. Preto ju vzýval ako: Dcéru Otca, Matku vteleného Slova a Nepoškvrnenú Nevestu Ducha Svätého. Uctieval si aj Sedembolestnú Pannu Máriu. V každom misijnom dome musela byť aj väčšia socha

DAROVALI NA MISIE, MISIJNÝ DORAST, MISIJNÉ DOMY

Všetkým darcom vyslovujeme Pán Boh zaplatí!

Bohuznáma Podhájska 40,-€ • Bohuznáma Podhájska 50,-€ • Predplatelia Hlasov Plavnica 30,-€ • ZKS Slovensko, klub Nitra 2 – 50,-€ • Dobrodinci Dechtice 200,-€ • Bohuznámy Nitra 10,-€ • Veriaci Malá Hradná 150,-€ • Odberatelia Hlasov Modranka 100,-€ • Odberatelia Hlasov Svrčinovec 20,-€ • Členovia farnosti Ľubica 40,-€ • Odberatelia Hlasov Žabokreky n.N. 70,-€ • Čitatelia Hlasov a Posla Rajecké Teplice 80,-€ • Odberatelia Hlasov Udavské 150,-€ • Misijné združenie DS Veľký Krtíš 52,-€ • Ženy deviatnik Vojňany 90,-€ • Čitatelia Hlasov Veľké Uherce 65,-€ • Spoločenstvo sv. ruženca Žilina 100,-€ • Odberatelia Hlasov a Posla Valaská Belá 120,-€ • Odberatelia Hrabové 20,-€ • Ružencové spoločenstvo Madunice 100,-€ • Ružencové spoločenstvo Márie Goretti 220,-€ • Čitatelia Hlasov Úľany nad Žitavou 180,-€ • Ružencové spoločenstvo Soblahov 300,-€ • Odberatelia Hlasov Cífer 60,-€ • Veriaci Malá Hradná 150,-€ • Ružencové bratstvo Terchová 150,-€ • Ruža sv. Faustíny Mútne 50,-€ • Odberatelia Hlasov Sedliacka Dubová 200,-€ • Odberatelia Hlasov Žarnovica 50,-€ • Odberatelia Hlasov Solčany 30,-€ • Odberatelia Hlasov Ruskovce 80,-€ • Misijné združenie DSV a ružencové bratstvo Považská Bystrica 100,-€ • Ružencové bratstvo Lietavská Lúčka 40,-€ • Ružencové spoločenstvo Budatínska Lehota 50,-€ • Odberatelia Hlasov Hraničné 35,-€ • Členky MZDSV a dobrodinci Nitra 55,-€ • Odberatelia Hlasov Kráísno pri Topolčanoch 20,-€ • Odberatelia Hlasov Fačkov 80,-€ • Odberatelia Hlasov Podbiel 40,-€ • Odberatelia Hlasov Horná Súča 50,-€ • Ružencové spoločenstvo Belá pri Varíne 50,-€ • Odberatelia Hlasov z Dubodiel a Trenčianskych Mitíc 670,-€ •

“Vydavateľ časopisu spracúva mnou poskytnuté osobné údaje na účely zasielania predplateného časopisu. Predplatiteľom sa stávajú zaplatením určenej sumy. Mám právo požadovať od prevádzkovateľa prístup k poskytnutým osobným údajom, právo na opravu osobných údajov, právo na vymazanie osobných údajov, právo na obmedzenie spracúvania osobných údajov, právo namietať spracúvanie osobných údajov, právo na prenosnosť osobných údajov, právo podať návrh na začatie konania podľa Zákona 18/2018 Z. z. U prevádzkovateľa nedochádza k profilovaniu. Spracúvanie poskytnutých osobných údajov môže prevádzkovateľ vykonávať aj prostredníctvom ďalšieho sprostredkovateľa. Beriem na vedomie, že moje osobné údaje nebudú poskytnuté iným príjemcom bez môjho súhlasu.”

Predplatené na rok 2023 je 12 eur
Číslo účtu Spoločnosť Božieho Slova
IBAN: SK950900000005029115971
(Slovenská sporiteľňa)

Sedembolestnej, ku ktorej rád chodieval potom, čo sa pomodlil pobožnosť križovej cesty. Na Veľký piatok večer sa zas pri soche Sedembolestnej zhromažďovala aj celá komunita.

O Arnoldovi sa hovorí, že v mladšom veku bol prísny človekom. Preto je zaujímavou nasledovná historka. Do misijného domu v Steyli vstúpil v roku 1876 Jozef Hardes, vyučený maliar a natierač. Arnold ho poprosil, aby namaľoval veľký obraz Nepoškvrnenej na stenu misijného domu. Jozef to prijal a podarilo sa mu namaľovať naozaj pekný obraz. Ukázalo sa, že má talent, hoci predtým nenaštevovoval žiadnu umeleckú školu. Neskôr však tento maliar vystúpil, no po krátkom čase poprosil o prijatie a Arnold ho prijal. On však opäť odišiel, a znova poprosil o prijatie a zakladateľ prijal po tretíkrát. Ako si možno vysvetliť, že páter Arnold, ktorý bol v tom čase ešte dosť prísny, bol odrazu taký zhovievavý? Mnohí si to vysvetľovali tým, že to urobil z vďačnosti za mariánsky obraz, ktorý mladý maliar Jozef namaľoval a ktorý tak dlho potešoval obyvateľov domu.

Páter Arnold nariadil svojim spolubratom, aby svoju dennú prácu začínali ráno modlitbou Anjel Pána a deň ukončili mariánskou antifónou s následným pozdravom: „Nos cum prole pia benedicat Virgo Maria – So Synáčkom svojim, požeňaj nás Panna Mária“. Chcel, aby posledným slovom, ktoré malo zaznievať v našich misijných domoch a chrámoch, bolo meno Mária.

Sv. Arnold nám v úcte k Panne Márii zanechal naozaj krásne a cenné dedičstvo, ktoré chceme aj my rozvíjať. Nech nám preto pri ohlasovaní Božie Slova pomáha mocné orodovanie Panny Márie, Matky vteleného Slova. ~

Prosby k Panne Márii Fatimskej

Fatimská Panna Mária, oroduj za našu drahú vlasť.
Fatimská Panna Mária, vyprosuj svätosť našim kňazom.
Fatimská Panna Mária, prosíme o horlivosť pre kresťanov.
Fatimská Panna Mária, sprevádzaj a inšpiruj tých, čo nám vládnu.
Fatimská Panna Mária, vyprosuj zdravie tým, čo dôverujú v teba.
Fatimská Panna Mária, pomáhaj tým, čo volajú k tebe o pomoc.
Fatimská Panna Mária, oslobod' nás od všetkých nebezpečenstiev.
Fatimská Panna Mária, pomáhaj nám premáhať pokušenia.
Fatimská Panna Mária, dožič nám o čo ťa s láskou prosíme.
Fatimská Panna Mária, pomôž našim drahým.
Fatimská Panna Mária, prived' na správnu cestu našich blúďiacich bratov a sestry.
Fatimská Panna Mária, urob nás čestnými ľuďmi a príkladnými kresťanmi.
Fatimská Panna Mária, urob nás čistými a svätými ľuďmi.
Fatimská Panna Mária, uchráň nás od nebezpečenstva nacizmu, komunizmu a terorizmu.
Fatimská Panna Mária, prived' nás k našej prvotnej horlivosti.
Fatimská Panna Mária, vypros pre nás odpustenie mnohých hriechov a urážok.
Fatimská Panna Mária, prived' nás k nasledovaniu tvojho Božského Syna.
Fatimská Panna Mária, vypros dar pokoja pre celý svet.

(Schválil lisabonský patriarcha kardinál Manuel Goncalves Cerejeira 30. novembra 1938)

ODOSIELATEĽ:
Spoločnosť Božieho Slova
Misijný dom Matky Božej
949 01 Nitra – Kalvária 3
„D+4“

POŠTOVNÉ ÚVEROVANÉ
949 04 NITRA 5